

Književno stvaralaštvo i prikupljanje folklorne baštine Vida Blažinčića

Mr. sc. MARICA VRABEC
Siget 20e
HR - 10020 Zagreb
valdarke@hotmail.com

Stručni članak
Professional paper

Primljeno/Received: 05. 01. 2009.
Prihvaćeno/Accepted: 10. 01. 2009.

Vid Blažinčić, rođen u Beketincu kraj Križevaca, uredio je i objavio, u Petrinji, 1920. godine zbirku Narodne pjesme u kojoj su tiskane prikupljene pjesme narodnih kazivača i pjevača-guslača.

I sam je, već od studentskih dana, pisao pjesme, pripovijesti, rasprave, poučne članke i objavljivao ih u časopisima, zbornicima i još nekim tiskovinama početkom 20. stoljeća. Ovdje izdvojeni pjesnički i prozni ostvaraji imaju naglašenu odgojno - prosvjetiteljsku poruku. Piše za djecu i mlade. Objavljuje rasprave o likovnoj i književnoj umjetnosti.

Ključne riječi: Vid Blažinčić, Beketinec - Dubovec, zbirka, sakupljanje, usmena pjesnička narodna baština, poetsko i prozno stvaralaštvo.

Pjesma izlazi klasična, iskristalizirana, cijela, lijepa, jaka i narodna istom onda, kad je obuhvaćena, umom i srcem cijeloga naroda.¹

Vid Blažinčić

Uzvini se, dušo moja⁴

Pjesmica ima tri kitice u četverostihu. Umjetnik u svoje stvaranje ulijeva dušu i svoj odnos prema Stvoritelju.

K BOŽIĆU . . .

Ljuta zima već u negre
Narav krute zavi — — —
Svuđ domajom naskoro će
Božić da se slavi — — —

Oku godi snježni veo,
Narav što obavi,
Premda nigdje cvijeću traga
Nit zelenoj travi — —

Sve je mrtvo? — — Jest i nije:
Mrzlu smrt gdje moješ,
Nač' češ često topli život — —,
Trebalo tek da htiješ!

V. BL. K.

Eh, da, Božić! — gledaj svoje,
Čitaj aredu sviju,
Obazri se, narod slušaj —
Svuđ veselo: ljú!

Mene kad se Božić bliži
K mojim nešlo goši —
Čini mi se, ko da ondje
Na „ponočku“ zvoni — —

Pođi mi je — — ; u dom žemo
Ne kasneći časa,
Među svojim da dočekam
Narođenje Spasa!

Ova pjesma objavljena je listu hrvatskih katoličkih učenica.⁵

b) Izvorne pripovijesti

Jedan više⁶ objavljena je u časopisu *Prosvjeta*.

I. Iz Blažinčićeva pjesničkog stvaralaštva

Svojim radovima se javlja u listovima i časopisima još kao student Zagrebačke bogoslovije.

Tako u dostupnim publikacijama² već od 1909. nalazimo njegove objavljene pjesme. Izdvojene su tri, tiskane od 1909. do 1911. u *Prosljetnom cvijeću*.

Životna lađa³

To je pjesmica od pet strofa. Svaka ima po četiri stiha. Tema je čovjekov životni put koji je poput puta lađe na pučini.

1 *Narodne pjesme* (1920.), Tisak i naklada A. Miloševa, Petrinja, 1920. str. 6

2 Za ovo objavljivanje bili su pregledani dostupni časopisi: *Prosljetno cvijeće*, (godišta: 1909., 1910. 1911.) *Hrvatska Prosvjeta* (godišta 1914. i 1922.) i *Prosvjeta* (godišta 1912.). Ostale su nepretražene tiskovine: *Hrvatstvo*, *Luč*, *Naše kolo*, *Novine*, *Vjesnik Županije virovitičke*.

3 U *Prosljetno cvijeće*, List hrvatskih katoličkih učenica, Zagreb, br. 7, travanj 1910., str. 100.

4 Isto str. 102

5 U *Prosljetno cvijeće*, List hrvatskih katoličkih učenica, Zagreb, br. 4, prosinac 1909., str. 55.

6 U *Prosvjeta*, Časopis za pouku i zabavu, Zagreb, br. 1 i 2, siječanj 1912., str. 58, 59, 60.

Pripovijest svojom tematikom obrađuje socijalne i obiteljske odnose u maloj sredini. Pokazuje moralnu nezrelost okoline u prihvaćanju bolesti i tjelesne invalidnosti. Taj odnos upravo dovodi do okrutnih želja i misli. A to je prava "poslastica" za naklapanja koja se događaju uz seoski bunar na koji svi dolaze po vodu. Tu se razmjenjuju, čuju i prepričavaju najnoviji događaji. Glavni dijalog vode Jula Lanovička i strina Jana.

Pripovijest odiše moralnom porukom, ali i poukom koja je neophodna neprosvijećenoj sredini u kojoj se netrpeljivost širi zlom kletve.

Pripovijest *Kad večernje sunce zalazi* (- u *Gradu na Gori* -),⁷ objavljenu u *Hrvatskoj Prosvjeti* potpisuje punim imenom i prezimenom - Vid Blažinčić. Na kraju uratka stavlja mjesto: *U Kraljevcu na Sutli 1913./1914.*⁸

Sadržajno u ljubav djevojke prema Isusu, upletena je, kroz san, i ljubav prema mladiću. Djevojčin odabir je Isus, točnije Grad u Gori gdje stanuje Isus. Fabula je razgranata, a događaji se nižu u stvarnosti i snovima. Obiluju raspjevanošću, radošću, razigranošću i mnoštvom vjerskih i euharistijskih motiva (pjevanje *Svet, svet, svet*, himna vidljivoj svetoj hostiji, duhovi i zvona nebeska, anđeli i arkanđeli).

Ističu se lijepi opisi prirode, zalazaka sunca, oblaka i krajolika.

Sunce: - *rasplamćena kruglja*

- *zalazilo je tiho, svečano, naglo otimajući se na mahove čarobnoj širini obzora*⁹

*Priča o bijelim gavranovima*¹⁰

Ova bajka objavljena je u *Hrvatskoj Prosvjeti*. U bajci su glavni likovi majka i njenih sedmero sinova. Svojim proklinjanjem pretvara ih u gavranove koji nestaju u dalekom letu. Dugotrajnom molitvom uspijeva ih vratiti u svoj dom.

- *jutarnje sunce otapa krila i nestaje bijelih ptica, a ostaje sedam dječaka plave kose.*¹¹

U svim autorovim pjesmama i pripovijestima prisutna je pouka utemeljena na vjeri kojom se spoznaju i učvršćuju moralne i životno održive vrijednosti.

c) O crkvenoj umjetnosti

*Slike u arkadama Majke Božje Bistričke*¹²

Ovaj članak objavljen je u *Hrvatskoj Prosvjeti* 1922. godine. Uredništvo tekst popraća isprikom autoru što ga ranije nisu uvrstili u koje izdanje. Uzrok stajanju u redakciji je složenost problematike koju obrađuje. U članku Vid Blažinčić govori o slikama koje je profesor Ferdo Quiquerez naslikao 1884., u arkadama bistričkim, po događajima koje mu je diktirao župnik dr. Juraj Žerjavić. Sada te umjetnine obnavlja slikar Petar Marković.¹³ Autor govori o pojedinim slikama koje nisu dovoljno intelektualne, primjerene sakralnom prostoru ni dovoljno vjerski inspirativne. Spominje i profesora dr. I. Kršnjavog koji je to isto naglasio. O tome se javljaju različita mišljenja i predlažu rješenja.

Glavne rasprave vode se o sadašnjem obnavljanju slika. Nastaju dileme: je li uputno loše i pogrešno samo ispraviti na slikama ili sve prebrisati i nanovo prostor oslikavati. Blažinčić smatra da ne bi bilo dobro premazati Quiquerezovo djelo, nego ispraviti i dotjerati, po zahtjevima *današnje publike i kritike*,¹⁴ samo ono što nije primjereno.

Sam ističe da osobno očekuje i prati nastojanje Petra Markovića da neke Quiquerezove slike, koje su po koncepciji dobre, ali siromaški opremljene (navodi: *požar crkve 1880., grad Zrin 1738., "strahe" 1687., utopljenik iz Jasenovca*

7 U *Hrvatska prosvjeta*, Mjesečnik Kola hrvatskih književnika, Zagreb, br. 6 i 7, lipanj - srpanj, 1914., str. 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316.

8 Zapisom godine na završetku uratka potvrđuje se vrijeme njegovog službovanja kao kapelana u Kraljevcu na Sutli.

9 U tekstu: *Kad večernje sunce zalazi*, str. 110.

10 U *Hrvatska Prosvjeta*, Mjesečnik, Kola hrvatskih književnika, Zagreb, br. 11 i 12, studeni i prosinac, 1914., str. 545, 546, 547, 548.

11 U tekstu *Priča o bijelim gavranovima*, str. 548.

12 *Hrvatska Prosvjeta*, Mjesečnik Kola hrvatskih književnika, Zagreb, dvobroj, 17 18, 1922., str. 428, 429, 430.

13 U tekstu: *Slike u arkadama Majke Božje Bistričke*, str. 429 i 430. piše posebno o radu slikara Petra Markovića i onima koji su ga preporučili za ovaj posao. Ističe njegove umjetničke sposobnosti, završene akademijske discipline u Beču (kiparstvo i slikarstvo), crkve koje je oslikao (Slovenija, Hrvatska), spominje sveučilišnoga prof. dr. Bujanovića koji jamči za njegov rad, članke u slovenskom listu *Ljubitelj kršćanske umjetnosti* i *Katoličkom listu*.

14 *Slike u arkadama Majke Božje Bistričke* str. 429

1761., kapetan Žuzić 1760. “)15 u njegovoj će bogatoj redakciji više privlačiti pozornost hodočasnika.16

Pisao je o narodnoj umjetnosti, ali i književno - teorijska i filozofska razmatranja o literarnom stvaralaštvu i njegovu egzistencijalnom značenju.

II. Prikaz zbirke Narodne pjesme

O prikupljanju narodnoga blaga

Već na početku autor ističe da pjesma i kolo povezuju i spajaju ljude, kulturno ujedinjuju i odgajaju za svjesnost stare slave i veličine.17

Na prikupljanje narodnoga blaga potaknula ga je želja da se pred modernom kulturom18 spase bitne značajke narodnoga života i narodnog ukusa, da ostanu drevni običaji u neoskvrnjenom obliku.19

Sama riječ folklor imenuje u širem smislu narodno stvaralaštvo: običaje, nošnje, narodne plesove, usmene narodne umotvorine (pjesme, zagonetke, pitalice, priče, uzrečice), glazbu i sl.

Usmena narodna književnost, kao dio umjetničke baštine, nastala je zahvaljujući nadarenim pojedincima. Održala se i preživjela, prenoseći se usmenom predajom, od naraštaja do naraštaja. *Kulturu stječemo od ljudi oko nas i zauzvrat je prenosimo na druge.*20 I u današnjem vremenu najnovijih svjetskih znanstvenih postignuća moguća je ovakva usporedba: *Kultura je slična genomu po tome što se u oba slučaja akumuliraju korisne informacije iz generacije u generaciju* (L. L. Cav-

alli - Sforza, 2008).21 Vid Blažinčić oduševio se bogatstvom narodnoga stvaralaštva. Za ovu zbirku, na svojoj službi u Slavoniji, počeo je sakupljati, bilježiti i na kraju objaviti dio te baštine.

Pjesme je čuo, a potom zapisivao, kako kaže, u lijepom kraju pa su i one same lijepe i imaju *boju, dah i posebni čar zdrave filozofije života.*22

Slijed bilježenja:

SLUŠANJE ---- GOVORENJE - PJEVANJE ----- BILJEŽENJE
(osobno) (kazivač, guslač pjevač) (osobno)

Narodne pjesme govorili su mu kazivači ili ih je čuo od narodnih guslača. Oni su mu bili glavni izvori priopćavanja ove umjetnosti. U prikupljanju su mu pomagali mještani sela: *Nova Kapela, Dragovci, Seoca, Batrine, Vrbove, Oriovca, Davora, Starog Petrovog Sela, Siča, Magić - Male*23 ...Kao pojedinci pomogli su mu u tome susjedi, narodni učitelji, kapelani, parohi.

Od imena navodi: *Manda Tomašić, Manda Miletić i njezina mati, did Imra (Grgić), Šava Džebić, Tera Bušić, Kaja i Mara Ričevića, Mimica i Reza Kovačević, otac Nikola (Kovačević), Evica Lovrić, Slavka Grgićeva i Luka Kovačević.*24 Također navodi da je najvjernije kazivače imao u selu Batrini i Seocu iz kojih je i najviše pjesama.

Općenito o zbirci

Zbirku objavljuje u Petrinji 1920. s namjerom da potakne na drugačiji odnos prema ovoj vrsti baštine koja će zanemarivanjem nestati. Za očuvanje ovoga blaga nije više dovoljna samo predaja već valja sve zapisati, pohraniti stavljajući tiskanjem u knjigu. U zbirci je objavljeno 85 pjesama koje je odabrao i uvrstio zbog originalnosti i estetičnosti. Napominje da je tu najviše pjesama koje do toga vremena nisu bile *nigdje objelodanjene.*25

15 Isto str. 430 Spominjani naslovi likovnih djela u arkadama svetišta Majke Božje Bistričke.

16 Isto str. 430 Za članke objavljujane u *Proljetnom cvijeću* 1910. i 1911. godine, a potpisane šiframa i inicijalima, istražuje se potvrda ili negacija autorstva. To su naslovi: *Zadaća beletristike, Nešto o humoreski, O izvorima i načinu umjetničkog stvaranja.*

Pregledom, za ovaj tekst, djela: a) Orešković M., Anonimi, pseudonimi, inicijali i šifre hrvatskih književnika i drugih kulturnih radnika u knjigama i periodičkim publikacijama i

b) dr. Vidačić, M., Pseudonimi, šifre i znakovi pisaca iz hrvatske književnosti, nije bilo moguće dovršiti istraživanje autorstva za tri gore navedena rada.

17 Narodne pjesme (1920.), Tisak i naklada A. Miloševa, Petrinja, 1920., str. 3

18 Isto str. 3

19 Isto str. 3

20 Cavalli - Sforza, Luigi Luca (2008.), *Geni, narodi i jezici*, Algoritam, Zagreb, str.182.

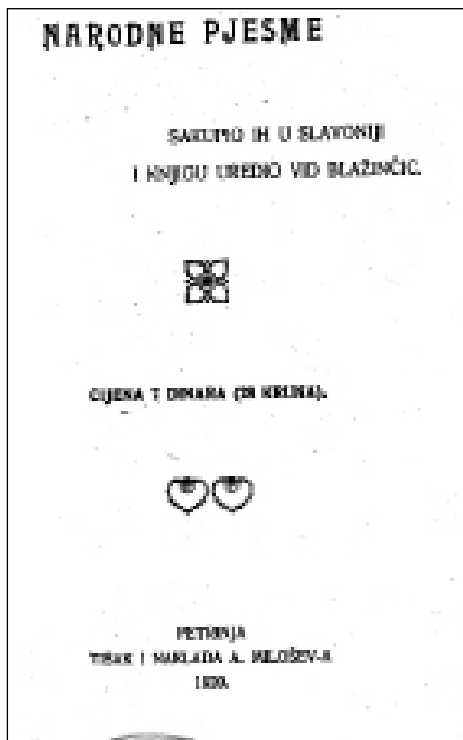
21 Isto str. 179

22 *Narodne pjesme* (1920.), Tisak i naklada, A . Miloševa, Petrinja, str. 6

Prikupljeno pjevno narodno blago, navodi autor, nije zbog tehničkih razloga (neimanje nota u petrinjskoj tiskari 1920.) mogao objaviti u zbirci.

23 *Narodne pjesme* (1920.), Tisak i naklada, A . Miloševa, Petrinja, str. 6, 7

24 Isto str. 4

Sl. 1. Naslovna stranica knjige "Narodne pjesme"

Spominje i neke koje je našao s istim naslovima u drugim zbornicima, ali nisu tako *potpune ni poentirane*.²⁶ Upućuje da pjesme valja čitati redom *kao roman*²⁷ u kojem se prikazuje narodno shvaćanje i proživljavanje života. Tako se i *radnja nastavlja*²⁸ jedna na drugu.

Ovu zbirku objavio je s ciljem obnavljanja i vraćanja narodnom kolu i pjesmi te širenju i čuvanju duha naših predaka. Takvo narodno blago javnim izvođenjem (pred crkvom ili kućom) podržava samosvijest i krijeposan život domaćega čovjeka. Smatra da vjera i poštenje nose održivost i skladnost svakodnevice o kojoj pjevaju pjesme.

U zbirci je pjesme svrstao u 11 kola, prema *povijesnoj, etnografskoj i ontološkoj srodnosti motiva i oblika*.²⁹ Zabilježena građa ostavljena je u izvorno govorenom izričaju. Tako se susreće ikavski, ijekavski/jekavski i ekavski izgovor, prema kraju iz kojega je kazivač bio. Zbirka ima 130 stranica s posebnim objašnjenjem nepoznatih riječi. Taj mali

rječnik je potpora tumačenju pojmova zabilježenih u narodnim pjesmama.

Cjeline

U knjizi možemo uočiti tri cjeline.

1. CJELINA

KOLO, PJESMA, KNJIGA

To je uvodni dio zbirke u kojem autor objašnjava svrhu prikupljanja narodnoga blaga, objavljivanje knjige, rasporeda građe, čitanje ubilježnog, jezične osobitosti i svoj odnos prema važnosti ovog kulturnog naslijeđa.

Svoje uvodne misli završio je u Petrinji 29. listopada 1920. godine rečenicom: *Knjigu ovu posvećujem Jedinstvu i Slobodi svoga Roda!*³⁰

2. CJELINA

PJESME

Pjesme su u zbirci podijeljene u 11 kola.

1. kolo

Ima dvije pjesme.

2. Kolo

Ima četiri pjesme.

3. Kolo

Ima dvanaest pjesama.

4. kolo

Ima pet pjesama.

5. kolo

Ima četrnaest pjesama.

6. kolo

Ima trinaest pjesama

7. kolo

Ima dvanaest pjesama.

8. kolo

Ima sedam pjesama.

9. kolo

Ima pet pjesama.

²⁵ *Narodne pjesme* (1920.), Tisak i naklada, A. Miloševa, Petrinja, str. 4

²⁶ Isto str. 4

²⁷ Isto str. 5.

²⁸ Isto str. 6

²⁹ Isto str. 4

³⁰ Isto. str. 8

10. kolo
Ima četiri pjesme.

11. kolo
Ima sedam pjesama.

O tematici pjesama

1. Tematika lirskih pjesama: domoljubna, ljubavna, socijalna, misaona, religijska, radno-stvaralačka...

Stih pjesama je osmerac i deseterac.

Osmerac: "Svilom bi te uplitala
Zlatom bi te uvijala
A biserom nakitila,"³¹

Podjela prema drevnosti i srodnosti motiva pomaže bolje uočavanje razdoblja života i stvaranja u tijeku vremena.

a) povijesno - ratna tematika

Sazdane na povijesnim istinama nastaju narodne pjesme. Kao primjer iz zbirke je, osim ostalih:

*Silna vojska Jelačića bana...*³²

b) socijalna tematika

*Sirota neće za careva sina...*³³
*U Miloša ima što u cara nema*³⁴

c) misaono-moralna tematika

*Mara ne da seke u zlu kuću na samoću...*³⁵
Blago dvoru u kojem je
Blago momku za kojim je
Blago majci od koje je!

d) ljubavna tematika

Život i održanje života ovisi o ljubavi pa dosta pjesama donosi sretne i nesretne ljubavne događaje:

*Mlada Julijana voli seljanina Ivu*³⁶
*Udala se Mara preko mora za Jakoba*³⁷

e) radno-stvaralačka tematika

*Majka Maru rano budi*³⁸
*Šetalo se momče kroz Karlovče*³⁹
Znaš li presti i s iglicom vesti?

d) religijska tematika

*Bolje slipa, nego odveć lipa.*⁴⁰
Sveta Kato, imenjačo moja!
.....
Katarino, dite materino!

g) prirodne ljepote

*Mnogo cveća*⁴¹

Uočljivo je divljenje ljepoti cvijeća i onome tko ga je izmislio: mirisi, šarenilo boja, ljepota kićenja i ukrašavanja. Tu ima karanfila, ruža, tulipana, ljubičica i fijolica.

2. Epski je pripćen narodni život kako ga čovjek proživljuje.

Ove narodne pjesme u zbirci govore o junacima, junačkim djelima pojedinaca i naroda. Pri-povijedajući opširno o prošlim događajima, ističu dosjetljivost, mudrost, pravednost, neustrašivost, spretnost, domišljatost... narodnih junaka.

Ispjevane su stihom od deset slogova u kojima se iza četvrtoga i desetog ostvaruje stanka.

Deseterac: U Milice /duge trepavice
*Pokrile joj / rumen jagodice.*⁴²
_ _ _ _ / _ _ _ _ _ _ //
1. 2. 3. 4. / 5. 6. 7. 8. 9. 10.//

Kako su epske pjesme opširne, susreću se karakteristična ponavljanja stihova.

Neki stalno ponavljani epiteti:
mlado srce, bijelo lice, mila mati, lipa Manda, mlađani Ivan, dućandžija Luka

Neke su od njih narodne balade: *Majčino srce i Kobaška begovica...*⁴³

31 Narodne pjesme, Petrinja, 1920. 17.

32 Isto str. 122.

33 Isto str. 56.

34 Isto str. 102.

35 Isto str. 85.

36 Narodne pjesme, Petrinja, 1920. str. 56, 57

37 Isto str. 39.

38 Isto str. 79.

39 Isto str. 24.

40 Isto str. 77.

41 Isto str. 11,12

42 Isto str. 16

43 Narodne pjesme, Petrinja, 1920. str. 94.

Kobaška begovica

Mili Bože i mila Marijo,
kako se je Kobaš zamaglio!
Ili gori, il ga kuga mori"
Il umire mlada begovica"
Niti gori, nit ga kuga mori
Već umire mlada begovica.

U narodnim epskim pjesmama u ovoj zbirci sačuvane su vrline pojedinaca i naroda, umjetničkom usmenom predajom.

Govorno-jezične osobitosti

Govorno-jezične značajke ovih pjesmama su prvenstveno u autentičnom zapisivanju kazivanih ili pjevanih sadržaja. Sakupljač ističe doslovnost zapisa kazivača. Nije mijenjan izvorni govor pa se susreće:

IZGOVOR

ikavski   ekavski   ijekavski

je/ije *Pa se maša u lijeve džepove
i uzima bijelu maramicu.*

.....

*A ti idi k svom bijelom dvoru!
To govori Skadarka djevojka;*⁴⁴

e *Tko je cveće zamislio?*⁴⁵
*beli dvori, mnogo cveća, Karanfil devojče.
sagrešio.*

i *Bilu vilu ufatiše.
Vojevala lipa Mandalina*⁴⁶

lipa Mandalina, lipa Manda, pisma, slipa,
mισεc, misečina, dite, vinčanje.

Autor napominje kako *se u ovim pjesmama unakrštava ikavski izgovor s ekavskim i ijekavskim.*⁴⁷ U selima Slavonske posavine još uvijek se *piva i divani čisto ikavski.*⁴⁸

Ima primjedbi na ijekaviziranje prilikom tiškanja izvorne ikavice narodnih pjesmama.

No susreću se i izgovorna miješanja u samo jednoj pjesmi.

U pjesmi *Bolan Marijane ispoveda se ocu gvardijanu* nalazimo: *ispoveda i ispovijedim*, a u pjesmi *Sumbul momče - Karanfil devojče*⁴⁹ nalazi se stih:

Lipo ime - moj Sumbule beli.

ili u *Svatovi Anke Daničića*:⁵⁰ *Side lepom Mati na koljena.*

ikavski izgovor: *lipo, side.*

ekavski izgovor: *beli, lepom.*

Autor je smatrao *neznanstveno i neumjetnički*⁵¹ mijenjati i izvorno narodno prekrajati. Sam tvrdi da su slavonske narodne pjesme prenošene usmenom predajom *bogatije mislima i slikama u riječi.*⁵²

Riječi i rečenice, kao jezični znakovi, usustavljeni su slikovitim, narodnim jednostavnim, a opet izražajnim izričajem. Njime je iskazano toliko tuge, boli, radosti i drugih osjećaja i doživljaja naroda i pojedinca.

Napominje da je zareze stavljao ondje, *gdje bi bez njih smisao mogao ostati nejasan.*⁵³ Ispustio je apostrofe i znakove navoda.

3. CJELINA

ZNAČENJE NEPOZNATIH RIJEČI

Na kraju zbirke vrijedno je objašnjenje značenja nepoznatih riječi i pojmova na latinskom, njemačkom i hrvatskom jeziku. Nije zastupljeno mnogo riječi niti osoba, ali je pohvalno njihovo višejezično tumačenje.

Npr.:

adet - *consuetudo, mos, der Brauch*, običaj

bunar - *puteus, der Brunnen*, studenac

gajtan - *funiculus, die Schnur*, vezena vrpca oko pojasa

kaduma - *matrona, die Dame*, turska gospođa.⁵⁴

44 Isto str. 24, 25

45 Isto str. 11

46 Isto str. 25

47 Narodne pjesme, Petrinja, 1920. str. 5

48 Isto str. 4

49 Isto str. 13

50 Isto str. 53

51 Isto str. 5

52 Isto str. 6

53 Isto str. 6

54 Isto str. 128, 129

Likovni sadržaji u zbirci

U zbirci nema slika. Svako početno slovo u novoj pjesmi je uvećano i smješteno u pravokutnik. Na kraju svakoga teksta su vinjete u ornamentalnom obliku.

O autoru

Vid Blažinčić
župnik - Dubovec

Slika 2. Fotografija Vida Blažinčića

Vid Blažinčić rođen je u Beketincu, općina Križevci, 12. lipnja 1898. godine od oca Valentina i majke Bare rođ. Blažinčić. Osnovnu školu pohađao je u (Gornjem) Dubovcu od 1895. do 1899. Daljnje školovanje nastavio je u Zagrebu, gimnaziju 1899. - 1907. te studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu. Za svećenika je zaređen 2. srpnja 1913. godine u vrijeme nadbiskupa dr. Juraja Posilovića i biskupa koadjutora dr. Antuna Bauera. Mladu misu slavio je u svojoj rodnoj župi sv. Margarete u Dubovcu 13. srpnja iste godine. Službovao je po raznim mjestima. Nalazimo bilješke o mjestu kapelana u Mariji Bistrici, Kraljevcu na Sutli (1913./ 14.?), Novigradu Podravskom (1914. - 1916.), Novoj Kapeli (1916. - 1919.). U Glogovnici je već od ožujka 1923. godine bio duhovni i vremeniti (in spiritualibus et temporalibus) upravitelj župniku Franu Novaku do njegove smrti 1931. godine. Iz Glogovnice, 15. travnja 1939., upućen je na svećeničku službu u svoj rodni kraj, u župu Dubovec (Gornji Dubovec). Na to mjesto imenovao ga je nadbiskup Alojzije Stepinac. U Dubovcu ostaje do smrti 20. prosinca 1961. Pokopan je na dubovečkome groblju. Sakupljao je i proučavao narodne pjesme i narodno etno blago. Prikupljene folklorne priloge i članke objavljivao je u zbornicima koji su izdavani u Zagrebu, Beogradu i Novom Sadu. Osim potpunim

imenom i prezimenom potpisivao se šiframa i pseudonimom V. Bl., V. Bl. K, V. B., Čičević. Sam je pisao pjesme, pripovijetke i crtice s didaktičkim i religioznim porukama, rasprave o crkvenoj, i umjetnosti uopće. Tiskan mu je u *Luči* 1914./15. ulomak drame *Vojvoda sepetničkih Hrvata*.

Ovo su neke od tiskovina u kojima se javljao svojim priložima: *Hrvatstvo* (1908.), *Luč* (1909. - 1913., 1915. - 1918.), *Proljetno cvijeće* (1909. - 1911.), *Naše kolo* (Beč, 1912., 1914.), *Prosvjeta* (1912.), *Hrvatska prosvjeta* (1914.-1919., 1922.), *Novine* (1916.-1918.), *Vjesnik Županije virovitičke* (1921.).

Spominje Vida Blažinčića i dr. S. Kožul (2007.) u knjizi *Svećenici bjelovarskoga kraja 1. dio*, kao jednog od potpisnika traženja, s još nekim svećenicima, odustajanja od stegovnog postupka nad svećenikom Mirkom Đurekovićem.

Dio njegove prikupljene folklorne građe ostao je u rukopisu, misli se da su to bile kajkavske narodne pjesme. No nije zasada bilo moguće utvrditi gdje bi se nalazila ta građa.

Smatra se da je Vid Blažinčić sakupio oko 400 pjesama.

Od dolaska u župu Gornji Dubovec 1939. pa sve do pred smrt (zadnji njegov upis 1960. godine) uredno piše župsku Spomenicu u koju bilježi mnoge vrijedne podatke. Među njima je kratak povijesni pregled župe, popis službujućih svećenika od 1690., popis vrijednog liturgijskog posuđa i ostalih značajnih umjetničkih djela i predmeta, redovite godišnje statističke podatke za svako naselje, prikaz životnih, političkih, radnih, materijalnih i drugih prilika u župi, ali i šire. Tako na stranici 31. za 1940. godinu, nalazimo zapis:

Ljetos je nakon svršene učiteljske škole u Čakovcu ... naš župljanin Josip Hrgovan iz Pavlovca dobio namještenje u Brezovoj Gori kod Trakošćana u Zagorju. To je prvi učitelj, otkada postoji svijet, iz ove župe.

Održavao je i obnavljao, prema danim prilikama, crkvu u Dubovcu, kapelu u Tkalcu i ostale crkvene objekte. Ostaju ubilježene u Spomenici važne osobe Crkve zagrebačke koje su za župnikovanja Vida Blažinčića službeno boravile u Dubovcu i obavile redovitu vizitaciju. To su: dr.

Josip Lach (1947.), dr. Franjo Šeper (1955.), dr. Stjepan Bakšić (1959.).

Slika 3. Nadgrobni spomenik na dubovečkom groblju

Izvori

Hrvatska Prosvjeta (1914. i 1922.) Mjesečnik "Kola hrvatskih književnika", Zagreb.

Kaj (1997.), Časopis za književnost, umjetnost, kulturu, br. 2, Zagreb.

Matica krštenih župe Gornji Dubovec (početna 1800. godina)

NAZ, *Knjiga preminulih svećenika Nadbiskupije zagrebačke*, sv. 2., od god. 1912. - 1977.

NAZ, *Schematismus cleri*, Archi - dioecesis Zagrabienensis, Pro anno a Christo nato 1914.

NAZ, *Katolički list* (1913.)

Prolječno cvijeće (1909., 1910.) List hrvatskih katoličkih učenika, Zagreb.

Prosvjeta (1912.), Časopis za pouku i zabavu, Zagreb.

Spomenica (1929. - 1994.), Župa Gornji Dubovec.

Večernji list (2000.), Zagreb.

Literatura

1. Bošković - Stulli, Maja (1968.): *Narodna bajka kao umjetnost riječi*, u *Umjetnost riječi*, Zagreb, br. 3.

2. Cavalli - Sforca Luigi Luca (2008. : *Geni, narodi i jezici*, Algoritam, Zagreb

3. Čubelić, Tvrtko (1969.): *Usmena narodna književnost; u Uvod u književnost*, Zagreb

4. Frangeš, Ivo (1987.): *Povijest hrvatske književnosti*, Zagreb.

5. *Hrvatski biografski leksikon Bj - C* (1989.), JLZ "Miroslav Krleža", Zagreb.

6. Kožul, Stjepan (2005.): *Kalnički arhiđakoniat, Društvo za povjesnicu zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić,"* Zagreb.

7. Kožul, Stjepan (2007.): *Svećenici Bjelovarskoga kraja 1. dio*, Bjelovarski dekanat, Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić," Zagreb.

8. Kožul, Stjepan (2007.): *Svećenici Bjelovarskoga kraja 2. dio*, Cirkvenski dekanat, Društvo za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije "Tkalčić," Zagreb.

9. Moguš, Milan (1995.): *Povijest hrvatskoga književnog jezika*, Zagreb.

10. *Narodne pjesme* (1920.), sakupio i uredio Vid Blažinčić, Tisak i naklada A. Miloševa, Petrinja.

11. *Šaljive narodne priče* (2008.), uredio i obradio Zlatko Krilić, Alfa, Zagreb.

12. Zima, Luka (1988.): *Figure u našem narodnom pjesništvu*, Globus, Zagreb.

Summary

Vid Blažinčić's literary work and folklore collection

Keywords: Vid Blažinčić, Beketinec-Dubovec, collection, gathering, poetic heritage through oral tradition, poetry and prose

Vid Blažinčić, born in Beketinec near Križevci, edited and published in Petrinja in 1920 a collection of poetry entitled 'Narodne pjesme' with poems and songs gathered from traditional narrators and folk fiddlers-singers. He himself since his student days wrote poems, stories, debates, educational articles and published them in magazines and treasuries at the beginning of the 20th century.

His poems bring a strong pedagogical tone as he wrote mainly for children and youth. Besides that he also wrote reviews on literature and visual arts.